

e-mentor

DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ W WARSZAWIE
WSPÓŁWYDAWCA: FUNDACJA PROMOCJI I AKREDYTACJI KIERUNKÓW EKONOMICZNYCH

2017, nr 5 (72)

Marcin Dąbrowski, *O czym rozmawia świat nowoczesnej edukacji?*, „e-mentor” 2017, nr 5(72), s. 48–49, <http://dx.doi.org/10.15219/em72.1319>.

O czym rozmawia świat nowoczesnej edukacji?

Marcin Dąbrowski

W dniach 6–8 grudnia 2017 r. odbyła się 23. edycja największej w Europie konferencji poświęconej nowoczesnej edukacji – Online Educa Berlin. W tym roku w wydarzeniu wzięło udział ponad 2300 uczestników reprezentujących 90 krajów. Były to zarówno osoby naukowo i zawodowo zajmujące się edukacją w szkolnictwie, korporacjach, sektorze publicznym oraz pozarządowym, jak i dostawcy rozwiązań technologicznych. Ci ostatni chętnie prezentowali się na towarzyszących konferencji targach. Co warto podkreślić, z Polski, obok firm technologicznych, ekspozycję przygotowała Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej – znakomicie promująca wśród potencjalnych inwestorów Wrocław oraz pochodzące z tego regionu start-upy edukacyjne.

Spośród wielu tematów omawianych podczas ponad 100 sesji warto uwypuklić kilka istotnych trendów w zakresie rozwoju koncepcji LLL, metodyki nauczania oraz uwarunkowań prawnego-organizacyjnych procesu kształcenia, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych.

Coraz częściej uwagę ekspertów¹ przyciąga kwestia roli edukatorów w starzejącym się społeczeństwie oraz konstruowania oferty dla osób jeszcze aktywnych zawodowo, ale stopniowo wypieranych z rynku pracy za sprawą automatyzacji procesów wytwórczych i zwiększającej się roli sztucznej inteligencji w świadczeniu usług. Proces ten można przyrównać do przeobrażeń, jakie zachodziły w społeczeństwach za sprawą tzw. drugiego przejścia demograficznego², tj. zmian w postawach społecznych związanych z dążeniem do samorealizacji jednostki oraz maksymalizacji rozwoju osobistego, w tym wykształcenia. Coraz więcej osób dysponujących dodatkowym czasem chce rozwijać się i – jak to określiła jedna z prelegentek, Abigail Trafford – zdobywać nowe kompetencje równoprawnie z osobami w wieku szkolnym. Podkreślana potrzeba równości szans wiąże się z nieuzasadnionym, ale dość powszechnym przeświadczeniem o mniejszych zdolnościach uczenia się osób starszych. Aby temu przeciwdziałać swoje przewagi powinny one budować nie szybkością, lecz

pełniejszą, dojrzałą analizą i zrozumieniem w procesie poznawczym. Zrozumienie tej równoprawnej pozycji staje się podstawą rozwijania idei lifelong learning w kierunku pełnowymiarowych – w odróżnieniu od inicjatyw typu UTW – ofert kształcenia stacjonarnego i online dla osób już nieaktywnych zawodowo. Określenie oferty jako pełnowymiarowej, jak wskazał z kolei prof. Sanjay Sarma z MIT, nie musi oznaczać długotrwałego procesu studiów. W tradycyjnym rozumieniu idea lifelong learning, szczególnie na rynkach anglosaskich, mogła wymagać od osoby uczącej się rezygnacji z pracy zawodowej na czas wejścia w proces dokształcania. Nowoczesna postać tej koncepcji skupia się na umożliwieniu współdzielenia czasu pomiędzy pracą zawodową a podnoszeniem kwalifikacji w ramach uczenia się stacjonarnego i online. Warunkiem zaistnienia w tym modelu części procesu kształcenia w formie stacjonarnej jest jej oferowanie w postaci możliwe najkrótszych, samodzielnie funkcjonujących jednostek dydaktycznych. Przykładem mogą być tygodniowe sesje zajęć organizowanych przez MIT jako bootcamps.

Z kolei Andrew Keen – znany przedsiębiorca i autor bestsellerów, m.in. książki zatytułowanej *Kult amatora: jak internet niszczy kulturę* – stawiał pytania o to, jaka jest rzeczywista rola technologii w świecie, w którym są one wszechobecne, a także jakie jest miejsce człowieka, a szczególnie rola edukatorów. Podkreślał, że zadaniem systemu edukacji w epoce industrialnej było przygotowanie do pracy, którą obecnie przejmuje technologia. W epoce technologicznej rolą edukatorów jest natomiast uczenie, jak być kreatywnym. Podobne przekonanie wyraził także profesor Tobi Walsh, ekspert w dziedzinie sztucznej inteligencji. Powątpiewa on, aby roboty w szybkim tempie mogły zastąpić pracę ludzką na szeroką skalę, głównie ze względu na ciągle wysokie koszty ich wytwarzania. Ponadto podkreśla, jak ważne są relacje międzyludzkie, a co za tym idzie kontakt z drugim człowiekiem, np. w procesie zakupu czy korzystania z usług. Z tych też powodów roboty będą zastępowały człowieka przede wszystkim tam, gdzie praca jest uciążliwa i ryzykowna

¹ Zobacz m.in. najnowszy raport McKinsey Global Institute z listopada 2017 r.: <https://www.mckinsey.com/global-themes/future-of-organizations-and-work/what-the-future-of-work-will-mean-for-jobs-skills-and-wages>.

² Teorię drugiego przejścia demograficznego przedstawił w 1986 roku holenderski demograf, profesor Uniwersytetu Amsterdamskiego, Dirk Jan van de Kaa (doktor honoris causa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, tytuł nadany w 2003 r.).

O czym rozmawia świat nowoczesnej edukacji?

dla zdrowia. W efekcie zadaniem edukatorów w procesie nauczania szkolnego, ale też w ramach lifelong learning, będzie skupianie się na kształtowaniu kompetencji związanych z myśleniem krytycznym, kreatywnością, rozwiązywaniem złożonych problemów oraz wspieranie uczących się w poszerzaniu ich ogólnej wiedzy o świecie, zaś w znacznie mniejszym stopniu wiedzy specjalistycznej.

Z drugiej strony wyzwaniem dla edukatorów staje się proces nauczania dzieci i młodzieży. Proces ten oparty jest na metodyce wypracowanej na podstawie doświadczeń osób wychowanych w innym środowisku niż to, w którym obecnie dorastają młode pokolenia. Jak podkreślił jeden z głównych prelegentów konferencji Marc Prensky, autor koncepcji „cyfrowych tubylców” (*digital natives*), uczymy dzieci tego, co naszym zdaniem jest dla nich odpowiednie. Jako przykład mówca wskazał nauczanie stacjonarne, które dla preinternetowego pokolenia – jak nazwał Prensky obecnych edukatorów – jest czymś naturalnym, ale niekoniecznie musi być takim dla pokolenia *digital natives*. Zdaniem badacza, instytucje edukacyjne zamiast nauczać według znanych im wzorców, powinny słuchać uczących się i wedle ich potrzeb tworzyć proces oraz program kształcenia. Prensky’emu wtórował wspominany już prof. Sanjay Sarma z MIT, który przybliżył dobrze sprawdzające się w praktyce innowacyjne koncepcje uczenia się od rówieśników w grupie, podając przykłady inicjatyw takich jak paryska Ecole 42, kształcąca najlepszych programistów na świecie.

Omawiając trendy w nowoczesnej edukacji, nie sposób pominąć innowacji metodycznych. Wśród tematów przebiegających się w dyskusjach podczas konferencji wiele miejsca poświęcono innowacjom odpowiadającym na potrzeby młodych osób w zakresie oferty edukacji opartej na grach (*game-based learning*). Z uczestnikami Online Educa Berlin doświadczeniami dzielili się dostawcy rozwiązań w tym obszarze. Dobre przykłady prezentował m.in. André Thomas, szef amerykańskiej firmy Triseum. Jednym ze znanych produktów firmy jest seria gier ARTe dla studentów historii sztuki i kulturoznawstwa. Student, wcielając się w rolę kupca w XVI-wiecznych Włoszech, członka

znanej i wpływowej rodziny bankowców de’ Medici, uczestniczy w grze wiernie oddającej rzeczywistość epoki renesansu. Gra jest okazją do poznania nie tylko sztuki wspomnianej epoki, ale także relacji pomiędzy różnymi grupami społecznymi.

Ostatni z wymienionych głównych tematów konferencji wiąże się z uwarunkowaniami prawno-organizacyjnymi procesu kształcenia, w szczególności w zakresie ochrony danych osobowych. W kwietniu 2016 roku Parlament Europejski przyjął rozporządzenie o ochronie danych (zwane RODO, a także GDPR). Zacznie ono obowiązywać w krajowych porządkach prawnych od 25 maja 2018 r. Zmienia warunki przetwarzania i ochrony danych osobowych. Zmiany nie ominą również rynku edukacyjnego. Nowe regulacje będą miały wpływ zarówno na funkcjonowanie systemów umożliwiających nauczanie online, jak i na organizację kształcenia stacjonarnego. Zostały sformułowane tak, aby były technologicznie neutralne, czyli aktualne niezależnie od rozwoju technologii. W przeciwieństwie do obecnie obowiązujących regulacji prawnych nowe rozporządzenie nie definiuje konkretnych wytycznych w zakresie zabezpieczenia danych. Metody przetwarzania i ochrony danych osobowych należy indywidualnie dostosować do charakteru prowadzonej działalności (dotychczas każdy podmiot wypełniał jasno te same, z góry określone ogólne zalecenia).

Spośród wielu interesujących wątków i tematów poruszanych podczas konferencji Online Educa warto na zakończenie przytoczyć tezę, która stała się mottem długiej dyskusji podczas jednej z głównych sesji konferencji. Mówi ona o tym, że skoro internet i media społecznościowe mają ogromny, nie zawsze oceniany jako korzystny, wpływ zarówno na sposób myślenia, jak i uczenia się, to instytucje edukacyjne powinny podjąć kroki zmierzające do zachęcania uczących się do ograniczenia roli tych mediów. To ważne, że na tak zaawansowanym etapie wykorzystania internetu i mediów społecznościowych w życiu, edukacji i pracy zawodowej, pytanie o ich wpływ na rozwój kompetencji człowieka stale pozostaje jednym z kluczowych zagadnień dla liderów sektora edukacyjnego na świecie.

Konferencja naukowa Home O konferencji Kalendarium Rejestracja Program konferencji Miejsca noclegowe Sponsorzy English Kontakt Galeria

Konferencja

Biblioteka przyszłości – wyzwania - trendy - zagrożenia.

XVIII Ogólnopolska konferencja naukowa bibliotek uczelni niepublicznych i publicznych organizowana przez Bibliotekę Wyższej Szkoły Biznesu - National-Louis University w Nowym Sączu.

Serdecznie witamy na stronie Konferencji Biblioteki WSB-NLU w Nowym Sączu. Konferencja odbędzie się w dniach 24-25 maja 2018 r. w Kampusie Wyższej Szkoły Biznesu - National-Louis University, Nowy Sącz, ul. Zielona 27, aula C010.

Szczegółowe informacje znajdują Państwo poniżej.

POLECAMY

Biblioteka przyszłości – wyzwania – trendy – zagrożenia. XVIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa Bibliotek Uczelni Niepublicznych i Publicznych pod patronatem medialnym EBiB, 24–25 maja 2018, WSB, Nowy Sącz

Tematyka konferencji obejmuje zagadnienia związane z wdrażaniem i korzystaniem z nowych technologii, współpracą w obszarze rozwoju nauki i upowszechniania jej osiągnięć, jakością i efektywnością w działalności bibliotek, a także kompetencjami bibliotekarzy. Więcej informacji na temat konferencji na stronie: http://wsb-nlu.edu.pl/Konferencja_naukowa